Бурят-Монголой малшад, түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэгты!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэгтыдэ!

Бурят-монголой ҮНЭН

№ 157 (4277)
1943 оной
ИЮЛИЙН
31
суббото
Сөн 20 мүнгөн

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй, БМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын ГК-гэй орган

КОЛХОЗНО НЮТАГТАХИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНДЭ ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАХА

Немецко-фашистска булимтарагшадтаа эсргүүсэн дайн сэрэг болбол СССР-эй ардуудай хэжэ байгаа дайн сэрэг мүн. Фронтдо туһалха ябадалые ехэ болгохын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн Эсэгэ оронoо хамгаалын дайнда бүгэдэ арадай хэжэ байһиень тодоор гэршэлнэ. Дайнай эхилэмэй үүсгүүлэн жолдэ захалһан энэ мүрысөөн манай арад зоной дунда үргөөр дэлгэржэ, дайсанаа ларахын шухала хэрэгтэй хамаг бүхы талаар фронт ба үүрэнөө хангаха хүчтэй зэбсэг болонхой.

Улаан Армидаа бүгэдэ арадай зүгтэй ехэ дэмжэлтэ үгэхэ ябадалда ажалай түг түмэн хүдэлэришэд хүндэтэ ажал бүтээжэ байна. Улаан Армияа ба улад зоноо эдэ зүйлнүүдэер ба ажабүйлэдбэриие хэлэй эдлэлнүүдэер хангаха тухай вождь ба полководец агуухэ линай үриае харюулжа, колхозниуд таряа талха ехээр ургуулхын түлөө, адуу малаа улам олоноор үсхэ ба машинно-тракторна парктые бүхэтэй һайнаар хүдэлгэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ дэлгэрүүлнэн байха юм.

Колхозно деревнидэ дэлгэрһэн энэ патриотическа хүдэлөөн али тухай шалгаг результадуудые гаргаһиень үүн областнууд ба республикануудые жэшэнүүд харуулна. Московско ба Калининска областнууд, Саратовска ССР, Горьковско область, Башкирска АССР болбол нёдондо хүдөөгэй хүгжүүлхэ туршаа иматта һайн результадуудые туйлаһанайнгаа түлөө үрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулан Улаан тугые абаһан юм.

Түрүүшүүлэй туйлалтануудта нимэ правительственна сэгнэлтэ үгтэһэн гэхэ, колхозно деревнидэ социалистическэ мүрысөөн шэнэ эршэтэй дэлгэрээ. Үүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан тугые абаха гараа мүрысөөндэ түрүүлжэ гаратшад болбол үндэр ехэ ургаса абахын түлөө, адуу мал үсхэбэриилгые саашадаа хүгжүлхын түлөө, МТС-эй хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ ехэ амжалтануудые туйлахабди эман тангариг үгэһэн байгаа. Эдэнэй үгэһэн тангариг хадаа нютагуудта мүрысөжэ байгшадай гэнайны шахаан тангариг болоһон гаа.

Түүнөөдэр «Правдада» 1943 ондо колхозуд ба МТС-эй ябуулһан Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй түүгшын дүнгүүд тунхаглагдаба. Энэ гол шухала дүнгынь юу байнаб гэхэ: Үүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан Тугые абаха кандидадуудай олон болоһон ба тэдэнэй туйлатануудыг ехэ болоо. Мүрысөөнэй үсэдтэй зохилдуулан хараад үзэхэ: Үүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан тугые абаха кандидадуудай болгоһые нэрлэбэл: Краснодарска хизаар, Московско ба Калининска областнууд, Киргизскэ ССР, Ярославска, Ивановска ба Горьковско областнууд, Ставропольска хизаар, Узбекскэ ба Грузинска ССР, Тульска область, Чувашска АССР, Казахска ССР ба Орловско область болоно. Эдэнэр бултадаа хабарай тарилгын үүрэнэй түсэбые үлүүлэн гартар дүүргөөд, колхозно малаа үсхэбэрилгые хүгжөөхэ үүрэнэй түсэбые дүүргэхэ тушаа һайн результадуудтай байна. Мүн тэрэшэлэн Архангельска, Ворошиловградска, Иркутска, Смоленскэ, Ленинградска, Харьковска областнуудта, Кабардино-Балкарска, Коми ба Чечено-Ингушска АССР-тэ хабарай тарилгые амжалтатай һайнаар үнгэргэһэниинь тэмдэглэгдээ.

Колхозно адуу малые саашадаа олон болгожо үсхэхын түлөө мүрысөөнэй хурянгы дүнгүүд тушаа Үүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан Тугые абаха кандидадуудта оргошодые нэрлэбэл: Ивановска, Московско, Вологодско, Ярославска, Горьковско областнууд, Таджикска ССР, Архангельска область, Бурят-Монгол ба Чувашска АССР, Калининска область болоно. Эдэнэр бултадаа үхэр малаа олон болгохо тушаа һайн результадуудые харуулаад, хабарай тарилгые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Мүн тэрэшэлэн колхозно малажалые хүгжөөхэ тушаа Азербайджанска ба Казахска ССР болон Рязанска областиин хэһэн һайн хүдэлмэринь тэмдэглэгдэбэ.

МТС-эй һайнаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө Үүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан Тугые абаха кандидадуудта оргошодые нэрлэбэл: Московско, Смоленскэ ба Ленинградска областнууд, Приморско хизаар, Таджикска ба Туркменскэ ССР, Архангельска, Горьковско областнууд, Грузинска, Армянска ба Киргизскэ ССР-үүд МТС-эй тракторна хүдэлмэри хэхэ үүрэнэй түсэбые дүүргэхэ тушаа үлэмжэ һайн показательнуудтай байха юм. Эдэ бүгэдэ областнууд ба республикануудаа хабарай тарилгые мүн лэ амжалтатай һайнаар дүүргэһэн байна. Трактورна хүдэлмэриие үнгэргэхэ тушаа Кабардино-Балкарска АССР-эй, Коми АССР-эй, Ставропольска хизаарай, Чечено-Ингушска ба Чувашска АССР-эй МТС-үүд яһала ехэ амжалтатай.

Хүдөө нютагуудта дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй түүгшынь дүнгүүд тухай мэдээсэлые бүхы советскэ арад угаа ехэ ханамжатайгаар угтаха байна. Эдэ дүнгүүд юу гэршэлнэб гэхэдэ: колхозно таряашад болбол фронтдоо улам ехэ туһаламжа үзүүлхын түлөө дэлгэрһэн энэ мүрысөөнэй тугые дээрэ үргөөд барижа ябанад. Фронт дээрэ байһан боецүүд, сэрэгэй заводой хүдэлмэришэд, советскэ эмхи зургаануудта ажаллажа байһан албаһаагшад, городууд ба тосхонуудта байһан хамаг бүхы улад зон болбол энээнһээ хойшо шухала хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые, ажабүйлэдбэримнай түүхэй эдлэлнүүдые элбэг ехээр абажа байхань лабтай гэжэ сохом найдаад байхадань болоно.

(Июлиин «Правдын» түрүү бэшэгнэй).

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указ

Холо нииидэдэг авиациин начальствующа составта Советскэ Союзай Геройн нэрээргэ олгохо тухай

Немецко-фашистска булимтарагшадтай эсэргүүсэн шэнэ фронт дээрэ Командованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэнэ һайнаар дүүргэхэ зуураа шэнэ ерит ба геройство гаргаһанайнь түлөө Ленинзй орден ба **«Алтан Одон»** медаль барюулгатайгаар **Советскэ Союзай Геройн** нэрээргэ олгохо:

1. Гвардиин капитан **Алексеев Макс**им Николаевичта
2. Майор **Ищенко** Николай Александровичта
3. Капитан **Куракин** Николай Семёновичто
4. Капитан **Лунц** Борис Григорьевичто
5. Гвардиин подполковник **Радук** Павел Петровичто
6. Гвардиин капитан **Решетников** Василий Васильевичта
7. Гвардиин лейтенант **Рошенко** Владимир Фёдоровичто
8. Подполковник **Ушаков** Сергей Фёдоровичто
9. Гвардиин капитан **Хрусталёв** Павел Павловичта.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1943 оной июлиин 7.

ССР Союзай Газартаряалангай Арадай Комиссариадта

Үндэр ургасын түлөө ба колхозно малажалые дэбжүүлхын түлөө хэгдэһэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй уридшалан гаргагдаһан дүнгүүд

ССР Союзай Наркомзем болбол областнууд, хизаарнууд ба республикануудай үндэр ургасын түлөө хэһэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй уридшалан гаргагдаһан дүнгүүдые тус мүрысөөнэй условинуудтай зохилдуулан хаража үзөөд, Үүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан тугые абаха кандидадуудта хабарай тарилгын үүрэнэй түсэбые үлүүлэн гүйсэдхэһэн доороо тодорхойлогдогшо областнууд, хизаарнууд ба республикануудые тоолобо гэбэл:

1. Краснодарска хизаар
2. Московско область
3. Калининска область
4. Киргизскэ ССР
5. Ярославска область
6. Ивановска область
7. Горьковско область
8. Ставропольска хизаар
9. Узбекскэ ССР
10. Грузинска ССР
11. Тульска область
12. Чувашска АССР
13. Казахска ССР
14. Орловско область.

Эдэ областнууд, хизаарнууд ба республикануудые колхозно малажалые хүгжүүлхэ үүрэнэйнгөө түсэбые гүйсэдхэхынгөө талаар мүн һайн үрэнүүдые туйлаһан байна.

ССР Союзай Наркомзем болбол Архангельска, Ворошиловградска, Иркутска, Смоленскэ, Ленинградска, Харьковска областнууд, Кабардино-Балкарска, Коми ба Чечено-Ингушска АССР-нүүдтэ хабарай тарилга амжалтатайгаар үнгэргэгдөө гэжэ тэмдэглэбэ.

ССР Союзай Наркомзем болбол колхозно малажалые саашадаа дэбжүүлхын түлөө хэгдэһэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй уридшалан гаргагдаһан дүнгүүдые тус мүрысөөнэй условинуудтай зохилдуулан хаража үзөөд, Үүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан тугые абаха кандидадта малай тоо толгойе олошоруулхын талаар эрхим һайн үрэнүүдые үгэһэн доороо заагдагдагша областнууд ба республикануудые тоолобо гэбэл:

1. Ивановска область
2. Московско область
3. Вологодско область
4. Ярославска область
5. Горьковско область
6. Таджикска ССР
7. Архангельска область
8. Бурят-Монгол АССР
9. Чувашска АССР
10. Калининска область

Эдэ областнууд ба республикануудмүн хабарайнгаа тарилгые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

ССР Союзай Наркомзем болбол Азербайджанска ССР, Казахска ССР ба Рязанска областиин колхозно малажалые хүгжүүлхын талаар хэһэн хүдэлмэриие һайн гэжэ тэмдэглэбэ.

ВЦСПС-тэ ба ССР Союзай Наркомземдэ

ВЦСПС ба ССР Союзай Наркомзем болбол (хабарай тарилгын үрэ дүнгөөр) МТС-үүдэй Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнүүдэй уридшалан гаргагдаһан дүнгүүдые хаража үзөөд, мүрысөөнэй условинуудтай зохилдуулан Үүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан тугые абаха кандидадуудта машинно-тракторна станцинуудаараа тракторна хүдэлмэриин үрэнэй түсэбые гүйсэдхэхынгөө талаар эрхим һайн показательнуудые үгэһэн доороо заагдагша областнууд, хизаар ба республикануудые тоолобо гэбэл:

1. Московско область
2. Смоленскэ область
3. Ленинградска область
4. Приморско хизаар
5. Таджикска ССР
6. Туркменскэ ССР
7. Архангельска область
8. Горьковско область
9. Грузинска ССР
10. Армянска ССР
11. Киргизскэ ССР

Эдэ областнууд, хизаар ба республикануудхабарай тарилгые мүн амжалтатайгаар үнгэргэһэн байна.

ВЦСПС ба ССР Союзай Наркомзем болбол Кабардино-Балкарска АССР, Коми АССР, Ставропольска хизаар, Чечено-Ингушска АССР ба Чувашска АССР-эй машинно-тракторна станцинуудай тракторна хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэрөө гэжэ тэмдэглэбэ.

Трактористнууд ба комбайнернууд! Таряахуряалга дээрэ Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсогты!

Советскэ Союзай бүхы комбайнернууд ба трактористнуудта Чкаловска областиин комбайнова хуряалгын мастернууд ба трактористнууд-түрүүшүүлэй хандаһан бэшэг

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүүсэн шэн габьяата Улаан Армиингаа добтолго хэжэ орофон тухай мэдээсэлые бидэнэр бүхы советскэ арадтайгаа хамта угаа ехэ урматай баяртайгаар угтаһан байнабди.

Советскэ Эхэ оронойнгоо түлөө дайн байлдаанда ами бээ хайрлангүйгөөр дайлалдажа байһан манай ахадүүнэр-фронтовигуудай героическа баатаршалта болбол зэбүүн муухай дайсаниие түргэнөөр даража, түрэһэн газар нютаг дээрэһээн намнажа һалгааха хэрэгтэнь алдарта Улаан Армидаа эршэтэй шанга ажалаараа туһалхыень тылдэ ажаллажа байһан бидэнэр бүгэдые уряала.

Урал шадарай тала дайда гээшэ фронтһоо нилээд холо байна. Тээд аяар холын тылдэ байһан бидэнэй хэн бүхэн забүүн муухай булимтарагшадта эсэргүүсэн түүхэтэ тулалдаанда хабаадагша-боец байха уялгатай; ушарынь хадаа манайда тыл фронт хоёр нэгэдэнги байдаг. Фронтдо шухала хэрэгтэй һомо хэрэгсалдэл адли талха, мяха, овощь ба бусад хүдөө ажахын продуктнуудые үгэжэ манай сэрэгшэдые хүсэд дүүрэн хангаха уялга бидэндэ тохогдоно.

Энэ хабар манай Погроминско, Люксембургскэ, Вильямсын нэрэмжэтэ, Бүзулукска ба бусад МТС-үүд колхозуудай тарилгые эмхитэйгээр ба түргөөр дүүргэхэ ябадалдань туһалба. Хэһэг газар бүхэниие ороддостой һайнаар элдүүрилжэ тариһан байна. Колхознигууд таряан дээрэ ургаһан үбһэ үрмэдэһые дуулан түүжэ сэбэрлээ.

Нүхэр Сталин болбол: «Таряахуряалга тээшэ сезонно нэрэг мүн, тиимэ хадаа хүлеэхэ дурагүй юм. Хаа саг соонь хуряагаа хадаа—шүүхэш, оройтоо хадаа—алдахаш»—гэжэ хэлээ һэн.

Таряахуряалга дээрэ комбайн гээшэ тустаар ехэ ажал бүтээхэ байна. «Комбайнын удхань юу байнаб тэхэдэ, тэрэ хадаа таряашай ургасые саг болоор соонь хуряажа абаха ябадалда туһалнэ... Үшөө ямар удхатай байнаб гэхэдэ тэрэ хадаа айхабтар ехэ таряанай үрилтэ гээлтэһээ бидэниие зайлуулна». (Сталин).

Хэрбээ энээнэй урда тээшье комбайн гээшэ һэлгэжэ болошогүй һайн машина гэжэ тоологдодог байгаа һаа, дайнай үеын байдалда тэрэнь бүрин шухала болонхой. Комбайн гээшэ таряа хадалга дээрэ хэдэн зуугаад хүнэй хэхэ юумые бүтээхэ шадалтай. Тэрэ хадаа хэдэн олон мори сарнуудые сүлөөлжэ үгэнэ.

Халуун ажал хэгтэхэ энэ намар колхознигууд ба үүрэн болбол бидэндэ айхабтар ехэ юумэ найдажа байна гээшэ, тиин бидэнэр комбайнернууд ба трактористнуудай комбайн ба трактورнуудаа шадамар һайнаар хүдэлгэһэн дээрэһээмнай таряа хуряалгын хүдэлмэри дулдыдаха болоно.

Нёдондо манай эрхим комбайнернууд яһала һайнаар ажаллажа гараа һэн. Большевистскэ МТС-тэ комбайнова хуряалгын мастер И. П. Варакин гэгшэ хөөр «Сталинецые» холбожо 3.467 гектар хуряагаад, 4.654 килограмм горючи алмаһан байха юм. «Табан жэлэй шиидхэхы гурбан жэл» гэжэ МТС-тэ комбайнернууд ахадүүнэр Васильевтэнэй агрегат 3.206 гектар таряа хуряажа 2.000 килограмм шэнгэн түлишэ арбилһан байгаа.

Бидэнэр нимэ эорилгонуудые табиһан байнабди гэбэл: таряахуряалгын кампаниида эртээнһээ нарин һайнаар бэлдэхэ түүеэрхэ, машинаяа һайнаар заһажа бэлэн болгохо, штурвальна, горючи, уһа ба ороо̀о ээхэ хүнүүдые, һолоомо суглуулха ба бухаллаха хүнүүдые эртээнһээ шэлэжэ олохо, колхозуудта комбайнуудай дэргэдэ ажал хэхэ мори унаае таһалха, комбайнуудые дүйтэй шадамар трактористнуудай хүтэлжэ ябахын талада эрхим трактورнуудаа шэлэжэ олохо байнабди.

Бидэнэр машинаяа нэгэшье метрхии хоо̀ноор ябуулхагүй ба нэгэшье минута соо мин байлгахагүй гэһэн зорилго табяабди. Колхозой түрүүлэгшэнэр, механигуд ба агрономуудтай нэгэн хамта комбайнова агрегат бүхэнэй ябажа байха тодорхой график зохёогоообди. Поли дээрэ гарахынгаа урда тэр комбайнова агрегадуудай начальнигууд хүнүүд ямар ажал хайшан гээд хэхэ байһан тухай ойлгуулжа үгэбэ. Комбайнернууд ээһэдтөө таһалгадажа үгтэһэн таряа хадаха газараа эртээнһээ шэнжэлжэ үзэһэн байна. Комбайнууд ябуулгаа дундаа ороо̀о буулгаха түлеэрэлгэтэй.

Таряахуряалга дээрэ бүтээсэтэй һайнаар хүдэлхэ гээшэ булад хатуу, сэрэгэй янзын жаяг заршамтүй һаа бүтэхэгүй. Бидэнэр жаяг заршамаа али болохоор бүхэжүүлхэбди. Комбайнова агрегадай начальнигай захиралта гээшэ дайшалхы приказ мүн. Энэ приказые нэгэшье хүн дуулангүй ябаха эрхэгүй. Нормоёо дүүргээгүй хадаа поли дээрэһээ зайлажа ошохогүй гээшэ бултанаймнай заршам болохо зэргэтэй.

Таряахуряалга дээрэ үрилтэ гээлтэ гартахагүй гэжэ бидэнэр бүгэдөөрөө оролдоноо̀би. Бүхы комбайнуудзерноуловительтэй болонхой. Бидэнэр имагта доогуур хадахабди. Комбайнын хадажа гараһанай һүүлээр морин тармуур нууд тармаха ба тэдэнэй үгы байгаа һаань, колхозницануудөөһэдөө гараа тармаха болоно.

Иигэжэ, бидэнэр машинаяа миин һайлгангүйгөөр ба үрилтэ гээлтэгүйгөөр хуряаха гэһэн лозунг табяабди.

Фронт дээрэ шэнгэн түлишын килограмм бүхэн үнэтэй байдаг гэжэ мэдээд, бидэнэр горючие шадаал һаа багаар гаргашалжа, таряагаа хуряаха туршаа хэмжээ абаабди. Нефть хадагалдаг газартаа нарин шанга гурим байгуулаабди, заправочна тэргэнүүдые дархалһан ба горючияа үлүү гаргашалхагүйн тулада нилээд ехэ юумэ түхеэрһэн байнабди.

Хэрбээ жолоошо бүхэн боецын буу зэбсэгээ гамнадаг шэнгөөр машинаяа гамнажа нарилжа ябаа хадань, эбдэрхэ һаатаха ушар гарахагүй байна. Бидэнэр техническэ харуулһалга хэхэ график зохёотоод, тэрэнээ нарин һайнаар дүүргэхэбди.

Комбайнер ба тракторист бүхэн запас детальнууд ба хэрэгсэлнүүдые бэлдэнхэй. Тэрээнһээ гадна, механигуудай даажа ябаһан нүүдэл мастерскойнууд бидэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ юм.

Социалистическэ мүрысөөниие үргөөр дэлгэрүүлжэ бидэнэр дүй дүршэл багатай залуу нүхэдэйнгөө хүдэлмэридэнь үдэр бүрин туһалхабди. Тэдэнэршье нормоёо дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бидэнэртэй мүрысөөр ээһэдынгөө хэрэгые түргэнөөр шудалха ябадалдань туһалжа, һайн аргануудые заажа һургахабди.

Зорилгомнай арюун нэнгин ба хүндэтэй байна. Фронт ба Эхэ оронойнгоо үмэнэ харюусалгамнай угаа ехэ байна.

Нүхэд комбайнернууд ба трактористнууд, Таанар 1943 оной сэрэгэй ургаса хуряалгые отлична һайнаар үнгэргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсогты!

Энэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, бидэнэр нимэ уялгануудые даажа абаһабди гэбэл:

1. Ороо̀ото культурануудай ургасые 18—20 үдэр соо ладажа абаха.
2. Энэ сезон соо «Сталинец» гэжэ комбайн бүхэнөөр 700-һаа доошо бэшэ ба «Коммунар» гэжэ комбайнаар 500 гектарһаа доошо бэшэ хуряаха. Комбайнова хуряалгын мастер И. П. Варакин гэгшэ хөөр «Сталинецые» холбожо 3.500 гектар ба комбайнерка Н. С. Полянова гэгшэ хөөр «Сталинецые» холбожо 3.600 гектар хуряахабди гэһэн уялгануудые абаһан байха юм.
3. Нефтепродукт таргашалха туршаа тогтоогдомол нормоо̀оо 10 процентыень арбилха.
4. Машинаяа гамтай һайнаар хүдэлгэжэ сезоной дүүрэмсээр МТС-тээ бүрин бүтэнөөр туршааха.
5. Дүйтэй шадамар комбайнер бүхэн хүдэлмэри дээрээ ябахадаа, 2—3 залуу комбайнернуудые һургаха.

Нүхэд комбайнернууд ба трактористнууд, таанар манай уриае хүлеэжэ абыт! Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсогты, иигэжэ бидэнэр комбайнова хуряалгын түсэбөө дүүргэжэ ба үлүү гартар дүүргэжэ, таряа талхаяа үрилтэ гээлтэгүйгөөр түргэнөөр хуряажа абаха хэрэгтэнь колхозуудта туһалая!

Ленинэй илагдашагүй туг доро жагсажа, Улаан Армиин ба бүхы советскэ арадай агуухэ полководец нүхэр Сталинай ударидалга доро ябажа ялалта тээшэ урагшаа дабшая!

СССР-эй Верховно Советдэй депутат, комбайнова хуряалгын мастер **Александр Оськин**; комбайнова хуряалгын мастер **Архип Оськин**; Большевистскэ МТС-эй комбайнова хуряалгын мастернууд **И. Варакин** ба **С. Астионов**; Соль-Илецкэ МТС-эй комбайнова хуряалгын мастер **И. Кошево** ба комбайнер **Ф. Весёлый**; Пилюгинскэ МТС-эй комбайнова хуряалгын мастер **С. Осадчий** ба комбайнер **Ф. Окунев**; Погроминско МТС-эй комбайнова хуряалгын мастер **Ф. Кириллов**; Кировскэ МТС-эй комбайнер **К. Лопин**; Бугурусланска МТС-эй комбайнернууд **А. Давыдов** ба **И. Инжеватов**; Буртинска МТС-эй комбайнер **И. Якименко**; Краснохолмско МТС-эй комбайнернууд **А. Бессонов**, **И. Бушаев**, **В. Васильев**, **Е. Ширяева** ба трактористка **А. Зиновеьва**; Чесноковско МТС-эй тракторист **А. Войтенко** ба комбайнер **П. Дородников**; Лобазинска МТС-эй комбайнернууд **М. Никифорова**, **И. Бочарова**, **С. Сечельникова** ба трактористка **А. Выставочкина**; Ромашкинска МТС-эй комбайнернууд **П. Клюшкин**, **М. Долматов** ба тракторист **И. Мешакин**; Кингелинскэ МТС-эй комбайнер **Н. Прутковский**; Адамовска МТС-эй комбайнер **Г. Старовой**; Сакмарска МТС-эй комбайнернууд **И. Пономарёв**, **М. Чердынцев** ба трактористка **А. Назина**; Линевскэ МТС-эй комбайнерка **Н. Полякова**; Буранна МТС-эй комбайнер **А. Рожков**; Черно-Отражско МТС-эй комбайнер **А. Трофимов**; Платовско МТС-эй комбайнер **Ф. Головков**; Калининска МТС-эй комбайнернууд **П. Дьяконов** ба **А. Рабочих**; Дзержинскинин нэрэмжэтэ МТС-эй комбайнерка **М. Сергунова**; Чапаевска МТС-эй комбайнер **Н. Корсунов**; Озеровско МТС-эй комбайнерка **М. Голендяева**; Никитинска МТС-эй комбайнер **К. Сидаренко**; Оренбурческа МТС-эй комбайнер **П. Крицкий**; Урало-Илекскэ МТС-эй комбайнернууд **А. Богданов** ба **А. Мороз**; Кардаловска МТС-эй комбайнер **А. Турбабин**; Чебеньковско МТС-эй тракторист **Ф. Кузьмин**; Гавриловска МТС-эй тракторист **З. Одиноченко**.

1943 оной таряахуряалга дээрэ комбайнернууд ба трактористнуудай социалистическэ мүрысөөнэй условинууд

Чкаловска областиин комбайнова хуряалгын мастернууд ба трактористнууд-түрүүшүүл 1943 оной сэрэгэй ургасые отлична һайнаар хуряажа абахын түлөө, колхозно поли дээрэ комбайнууд ба трактористнуудые бүтээсэтэй һайнаар хүдэлгэхын түлөө, нефтепродуктнуудые арбилха алмахын түлөө, Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөниие дэлгэрүүлхэ уряатайгаар бүхы комбайнернууд ба трактористнуудта хандаһан байна.

Эдэнэй үүсхэлые һайшаан дэмжэжэ, СССР-эй Газартаряалангай Арадай Комиссариат болбол 1943 оной таряа хуряалга дээрэ комбайнууд ба трактористнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөниие ябуулха условинуудые сонсохобо.

Түс мүрысөөндэ иимэ показательнуудые харуулһан комбайнернууд, штурвальнууд ба комбайнова агрегадуудай трактористнууд түрүүлбэ гэжэ тоологдохо юм гэбэл:

1. Комбайнаар таряа хадаха сезонно нормоёо дүүргэһэн ба үлүү гартар дүүргэһэн.
2. Таряагаа гээлтэгүй һайнаар хуряаһан.
3. Нефтепродуктнуудай 10 процентые (нэгэ гектарта комбайнаар ба тракторааар хүдэлмэрилхэдөө гаргашалхаар тогтоогдоһон нормоо̀оо) арбилһан.
4. Машинануудаа бүрин бүтэн байлгажа, таряахуряалгын сезсной дүүрэмсээр МТС-тээ абаашажа туршааһан.
5. Хоёр-гурбан залуу комбайнернуудые хүдэлмэридэ һургаһан. Сезонно нормоёо үлүү гартар дүүргэжэ сүүдхэ бүридэ дунда жэшээгээр: 15—футова комбайнаар 8 гектарһаа доошо бэшэ, 20-футова комбайнаар 9 гектарһаа доошо бэшэ, хойто районуудта хүдэлмэрилдэг комбайнаар 3,5 гектарһаа доошо бэшэ хадаһан агрегадай комбайнер, штурвальна ба трактористнууд **„Социалистическэ хүдөө ажалай отличник“** гэһэн значёгоор шагнагдаха юм.

***

ССР Союзай Газартаряалангай Арадай Комиссариат болбол комбайнернууд ба трактористнуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, таряахуряалга дээрэ комбайнууд ба трактورнуудые һайнаар хэрэглэхэ туршаа үльгэр жэшээ харуулхыень бүхы эрэгтэй эмэгтэй комбайнернууд ба трактористнуудые уряала.

ССР Союзай Наркомзем болбол комбайнернууд ба трактористнуудай социалистическэ мүрысөөниие толгойлжо, тэдэнние үдэр бүридэ хүтэ бэрилхэ, нормоёо дүүргэхэ ба үлүү гартар дүүргэхэ хэрэгтэнь мүрысөгшэдтэ туһаламжа үзүүлхые МТС-эй директорнууд ба хүдөө нютагуудтахи газартаряалангай органуудые уялгаһан байна.

Советскэ Информбюороһоо

Июлиин 29-эй оперативна мэдээсэл

Июлиин 29-эй туршэда манай сэрэгүүд ОРЛОВСКО эүгтэ добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, эзэрим участогууд дээрэ 5-һаа 10 километр хүртэр урагшаа дабшаха зуураа 40 гаран һуурин газарыг эзэлбэ.

БЕЛГОРОДСКЭ эүгтэ ба ДОНБАССТА тагнуулнуудай бэдэрэлгэнүүд болоо.

ЛЕНИНГРАДСКА фронт дээрэ тагнуулнуудай шавга бэдэрэлгэнүүд үргэлжэлжэ, хоёр талаһаан эрэмэтэй артиллерийскэ буудалдаан болобо.

Июлиин 28-ай туршада бүхы фронтнуудаа дээрэ манай сэрэгүүд 38 немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна. Агаарай байлдаануудаа ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 63 самолёт унагаагдаһан байгаа.

★ ★ ★

Орловско эүгтэ манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлнэр.

Орёлһоо хойгуур советскэ сэрэгүүд дайсанай эсэргүүцэлтые дабажа урагшаа дабшаха зуураа, хэдэн һуурин газарнуудые эзэлбэ. Немецкэ командованиин урдынгаа янзаар тус участок дээрэ бусад фронтнуудаа сэрэгүүдые ба резервнүүдые хаяна. Жэшээлхэдэ Франциһаа ба Германиһаа маршева батальонуудай ерэлгэ тэмдэглэгдэһэн байна. Немецкэ морито сэрэгэй частиин боецүүд шуудхатуу атакаар ехэер бүхэжүүлэгдэһэн 3 пунктнуудаа немецүүдые намнажа, тэдэнэрые хүндэ гэзэлтэлэ оруулаа. Байлдаанай болоһон газар дээрэ дайсанай 600 шахуу үхэр ба олон буу эзэбэт үлэһэн байна. Ондоо нэгэ участок дээрэ немецкэ ябган сэрэгэй полк 30 танкнуудаар дэмжэгдэжэ, манай частьнуудые атаковалха гэжэ хоёр дахин һэдэбэ. Айхабтар шанга байлдаанай эсэстэ 10 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба галдагдаһан, нэгэ батальон шахуу гитлеровецүүд үгы хэгдэһэн байна.

Орёлһоо эүгтээр манай частьнуудаа немецкэ ябган сэрэгүүдэй туйлай шанга хэдэн контратакануудые тоотоон барижа, дайсаниие амиды хүсэнүүдэйнь талаар хүндэ гэзэлтэнүүдтэ оруулбэ.

Орёлһоо урдуур Н-скэ соединениин частьнуудаа урагшаа дабшаха зуураа, хэдэн һуурин газарнуудые эзэлээ. Дайсан болбол үһан рубежые хэрэглэжэ, үсэд шанга эсэргүүцэлтэ үзүүлнэ. Советскэ боецүүд мүрэниие гаталан гараад, немецүүдэй түшэг тулгуурин пунктнуудые эзэлбэ. Тус участок дээрэ болоһон байлдаануудта 400-һаа үсөөн бэшэ гитлеровец үгы хэгдэһэн, һомо хэрэгсэлтэй 16 склад ба бусад трофей булгагдан абтаһан байна. Плендэ абтаһан хүнүүд биш. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэжэ, 1.500 шахуу немецкэ солдат ба офицэрые хүдэбэ. Дайсанай 8 танк гэмтээгдэһэн ба галдагдаһан, 42 автомашина, 5 артиллерийскэ ба 8 миномётно батарея үгы хэгдэһэн байгаа.

★ Белгородскэ эүгтэ тагнуулай бүлэгүүд эдибхитэйгээр ябуулгаа хэбэ. Гвардиин ахалагша лейтенант Прохоровой подразделени нэгэ һуурин газарта бүхэжэһэн дайсаниие атаковалаа. Манай тагнуулшад дайсанай томо хүсэнүүдтэ атака хэхэлээрнь гитлеровецүүд бутаран гүйлдэжэ эхилээ. Тагнуулшад 60 немецкэ солдат ба офицерые хүдаад, тэрэ үедэ нэмэжэ ерэһэн ябган сэрэгүүдэйнгээ туһаламжаар һуурин газарые эзэлбэ. Ондоо нэгэ участок дээрэ лейтенант Тимошенко гэгшын командалжа ябаһан рото болбол дайсанай 3 контратакые сухарюулан сохбо. Немецүүд горьтойхон гэзэлтэдэ орохоной тоо һүүлээр гэдэргээ тэрьедэбэ. Байлдаанай болоһон газар дээрэһээ гитлеровецүүдэй хаяһан хэдэн пулемёт ба олон автомат суглуулагдан абтаба.

★ Урда эүгтэ, Донбасста, тагнуулнуудай бэдэрэлгэ болоно. Улаанармеец нүхэр Комолон гэгшэ бэеэ харагдуулантүйгөөр, нюусаар Каменоломно тээшэ дүтэлэн ошоод, тэндэһээ манай подразделенинүүдые буудажа байһан дайсанай пулемёдые гранатануудаар үгы хэбэ. Каменоломнодо байһан хэдэн гитлеровецүүд плендэ ороо. Ондоо нэгэ участок дээрэ немецкэ автоматчигуудай нэгэ рото Н-скэ частиин подразделенидэ хажуу талаһаань сохилто хэхэ гэжэ һэдээ. Пулемётчик нүхэр Абрамов мэргэн буудалгаараа 40 гитлеровецые үгы хэбэ. Немецкэ бусад автоматчигууд өөдэ уруугаа тэрьедэн талиигаа.

★ Ленинградска фронт дээрэ манай артиллерийскэ ба миномётно подразделени дайсанай хамгаалгын түхеөрэлтэнүүдые ба тылые буудаһан байна. Тэдэнэй 36 дзот һандаргагдаһан, һомо хэрэгсэлтэй склад ба горючитай склад тэһэрэгдэһэн байгаа. Советскэ лётчигууд түмэрзамай сэрэгэй 5 эшелониие хяа бала сохиһон ба галдаһан байна. Агаарай байлдаануудта 6 немецкэ самолёт унагаагдаба. 2 советскэ штурмовигууд дайсанай хоёр истребительнүүдтэ атаковалагдаһан юм. Колышев ба Гоголев гэдэг бүүшад хэдэн буудалгаараа, «Фокке Вульф—190» гэдэг нэгэ истребителиие унагааба. Нүтөөдэ немецкэ истребителинь байлдаанһаа гаража тэрьедэ.

★ Баруун-Хойто фронт дээрэ ахалагша лейтенант Криворотовой подразделени артиллерийскэ буудалгаар халхалагдажа, дайсанай түүшэг тулгуурин пунктда хажуудань хүртэр туласа ерэһэн байгаа. Немецүүд артиллерийскэ буудалгаяа оборонынгоо гүн худар гатахатайнь сасуу манай боецүүд дайсанай траншеенүүд худар гүйлдэн ороо, гар тулалдаагаар 100 гаран солдатые хүдэбэ. Нэгэ радиостанци, 7 пулемёт, олон винтовко, автомат ба һомо хэрэгсэл булаан абтаа. Плендэ абтаһан хүнүүд биш.

★ Украиныг партизанска отрядуудаа июлиин 25-да немецкэ сэрэгэй 30 эшелониие хажуу худар халаан унагаагаа. Тус эшелонуудай халин унаһада 23 паровоз, олон вагон ба платформо хяа бала бууһан байна. Вагонуудай хэмхэрхэй дороһоо немецкэ солдат ба офицерүүдэй хэдэн зуун үхэер гаргагдаба. Поезднуудай халин унаһан түмэрзамай хэдэн олон участок дээрэ поезднуудай ябалга таһалдан зогсоо.

★ «Намтай суг алба хэһэн оберлейтенант һаяхан Германиһаа бусажа ерээ.. Тэрэ хадаа Берлиниһээ мордхынгоо урда тээ офицерүүдэй суглаан дээрэ байһан байгаа. Тэндэ дайсай байдал тухай Геринг үгэ хэлэһэн юм. Өөһэдынгөө хэдэн нүхэдэй дундаа тэрэ оберлейтенант шагнаһан үгөөэ дабтаж хэлээ һэп. Хуушанай хэдэн олон генералнуд мүнөөнэй оршон байдалда дайнай ябуулганууые хүтэлбэрилхэ шадабаригүй байһаная гэршэлжэ, пан харуутаа гэжэ Геринг мэдүүлбэ. Дээдэ офицерскэ составай дотор өхэгэн сэбэрлэлгэ боложо, зарим генералнуд хог дээрэ хаягдаха байха гэжэ Геринг хэлэһэн байба. Зүүн фронт дээрэ немецкэ сэрэгүүдэй азагүйдэлтые тэмдэглэхэ зуураа, Германи болбол кризистэ орожо байна, алибаа эохидгүй юумэнүүд ушаржа болохо гэжэ мэдэжэ байха хэрэгтэй гэжэ Геринг һануулан хэлэбэ»,—гэжэ 216-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиһээ Улаан Армиин талада ороһон лейтенант Гельмут М. гэгшэ хөөрэнэ.

★ ★

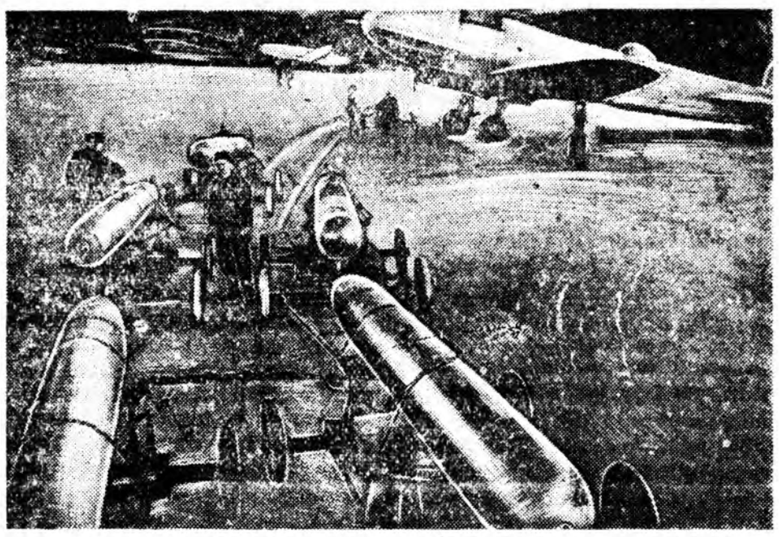

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. (Хойто флот). Н-скэ минно-торпеднэ авиаполкын аэродром дээрэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: торпедоносецуудта торпедэнүүдые абаашажа ябана.
В. Ковригинай фото (ТАСС-эй фотохроникэ).

УЛААН ТУГ АБАХЫН ТҮЛӨӨ УНАҺАН МАЛГАЙГАА АБАНГҮЙГӨӨР ТЭМСЭЭ!

Колхоз хоорондын бригадануудхүдэлмэрилнэ

Кабанскын аймагай Брянска ба Красноярска сельсоведүүдтэ колхоз хоорондын барилгын бригада эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө тэндэ зоотехническэ шэнэ байрануудые барилга ба хуушан байрануудай заһабарилга хэгдэжэ байна.

Барилгашад „Красное Знамя" колхоздо 40 толгой гахайн байра ба тугалай байра барижа дүүргэнхэй. „Майн 1" артельдэ хонидой байра баригдажа дүүрэһэн ба 40 толгой үнеэдэй байха типовой байрын барилга дүүрэхэ дүтэлжэ байна.

Тэрэшэлэн Коленовско ба Творогово сельсоведүүдтэ колхоз хоорондын бригада эмхидхэгдэбэ.

Ц. Радионов.

Эрхим хонишон Дари Эрдынеева

Дари Эрдынеева болбол Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хониной ферма дээрэ ажаллажа байдаг юм.

Энэ хадаа үнэн зоригоо табижа оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилдэг хүн байна. Мүнөө жэлдэ абтаһан түлнүүдһээ нэгэшье толгой үхүүлээгүй, тобир тарганаар түлжүүлжэ байна. Иимэ хадаа нүхэр Эрдынеева эрхим хонишон гэжэ колхоз соогоо алдар суудаа гарансхай.

С. Ракшаин.

Вождиин приказаар зоригжоһон колхознигууд

Манай республикын колхознигууд агууехэ Сталинай приказда харюу болгон ажал хүдэлмэридөө амжалта ехээр түйлахые хүсэнэд. Түнхэнэй аймагай Жемчукскэ сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд үбһэхурялагынгаа хүдэлмэриие үтэр түргэн дүүргэхэ гэжэ шиидхэһэн байна. Тэдэнэр вождиингоо приказаар зоригжоод байхадаа абаһан энэ үилгаяа хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа байха юм.

Энэ колхоздо 237 гектарай үбһэн хурягдажа, 200 тонно силос дарагдахаһаа гадна 171 тонно хагдан тэжээл һүрилэгдэнхэй.

Нормоёо 200 процент дүүргэдэг нүхэд Хадабуев, Жамьянов гэгшэд амжалтата ажалаараа колхоз соогоо алдар суутай болонхой. Колхознигууд нүхэд Занданова, Лыгденов, Бадмаева, Чимитов гэгшэд гар хажуураар үбһэ сабшахадаа түсэбөө 170—190 процент болгоно.

Колхознигуудай дунда магтаалтай болоһон 14 наһатай Малахов гэгшэ косилкаар үбһэ сабшахадаа 5 гектар нормын орондо үдэр бүри 6 гектар сабшадаг байха юм.

Тэрэшэлэн машинист нүхэр Данилов үдэртэ 7—8 гектар сабшажа үндэр бүтээсын үльгэр жэшээ харуулна.

— Үбэл болоходо дээрээ ортохогүйн түлөө эртээнһээ бэлэхэхэ харэгтэй гээшэ,—гэжэ энэ колхозой малшад хэлсэнэ.

Ворошиловайхид хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, үбэлэй сагые бэлэдхэл түгэдөөр угтахын түлөө фронтовой ёһоор ажаллана. Колхоз соонь барилгын бригада эмхидхэгдэнхэй. Тус бригадые 60 наһатай колхозник үбгэн Хосомоев хүтэлбэрилдэг байха юм.

Тэрэ бригадынь хүсөөр 50 үнеэнэй байха дал, 600 хониной баггаха овчарник, 200 хурьганай ба 500 толгой тугалай байрануудыг баригданхай. Малайнгаа үбэлжэхэ шэнэ байрануудай барилгые ба хуушан дал хорёнуудай заһабарилгые августын 20 болтор дүүргэхэ гэһэн түсэбтэйгөөр үбгэн Хосомоевой бригадынхид хүдэлмэрилнэ.

Малдаа дулаан байра бэлдэхэһээ гадна тус бригадынхид малшадай өөһэдөө байха гэрнүүдые барина. Мүнөө 8 гэр баригдажа байна.

Н. Дармаева.

Хэжэнгээрхин малдаа байра бэлдэнэгүй

Хэжэнгын аймагай колхозуудаа ерэхэ үбэлэй шэмэрүүн хүйтэндэ малай байрэ байдалые үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хэрэгэргэ һайнаар ба дулаанаар бэлэдхэжэ байһъеньь харагдажа үзэхэлэ бүхыдөө аймаг дотор 26 зоотехническэ барилга шэнээр бариха түсэбтэй аад, мүнөө Тельманэй, Энгельсын, Молотовой, (Доодо Худанай сомон) нэрэмжэтэ ба «Комсомол» гэхэ мэтэ колхозуудаар 8 дулаан барилганууд шэнээр баригдаһан ба заһагдан һэргээгдэһэн байна.

Сомон бүхэнэй нэгэ барилгын бригада эмхидхэжэ тэрэ түсэбөө дүүргэхэ байгаа. Нэгэ хэдэн сомондо иимэ бригадануд биш болгогдоодүй.

Аймагай зарим колхозуудаа, жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз (Дунда Худанай сомон) мүнөө болтор зоотехническэ байра барижа эхилээдүй байха юм. Правлениень түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов,—барилгада гараха хүн үгы, хуу үбһэндэ гаранхай,—гэжэ һаная амарханаар мэдүүлнэ.

Малай байрын уйтан, шиигтэй хүйтэн ба үтэг шэбхэлээ даруулжа муухай байһан дээрэһээ үнгэрэгшэ үбэл энэ колхоздо хэдэн олон толгой мал, шэнэ түл үхэһэн ба үбшэ абажа һаядаа та ба арбаараа, илангаяа хонид үхэжэ байна.

Үбһэхурялагын дүүрэхые хүлеэжэ барилга эхилхэ гэһэн хойрот ябадалые элирүүлэн хог-боотүй усадхажа, мүнөө жэлдэ адуу малаа зоотехническэ дулаан байраар хүсэд хангахэ зорилто табигдана.

Ц. Гармаев.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.
„Нормандия" гэдэг эскадрильяын французска лётчигууд Улаан Армиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй составта оролдоод баатар зоригтойгоор тэмсэнэ.
СССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол „Нормандиин" офицерскэ составые Эсэгэ ороноо хамгаалгын 1-дэхи ба II-дохи зэргын орденуудаар шагнаба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: „Нормандия" гэдэг эскадрильяын бүлэг лётчигууд советскэ лётчигуудтай хөөрэлдэжэ байна.
Е. Капланскийн фото (ТАСС-эй фотохроникэ).

Добтолго үргэлжэлнөөр...

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. (**Телеграфаар абтаба**). Фронтын Орловско участок дээрэ дайн байлдаан үдэршье һүгшье замханагүй. Советскэ сэрэшэдэй түрүлтэ хэхэдэнь, дайсан рубежнүүдээ удаа удаагаар орхижо сухариха баатай болоно. Энэдэ манай частьнуудаа немецко-фашистскэ булимтарагшадаһаа хэдэн олон һуурин газарнуудые сүлөөлбэ.

Сталинградска байлдаануудай гашуудалтай дүй дүршэлые үзэһэн немецүүд хүрөөлэлгэдэ орохоһоон ехээр айна. Советскэ сэрэгүүдэй түрүү ябаһан отрядуудынь дайсанай дайшалхы зэргэ хударынь зүрхэтэйгөөр нэбтэржэ ороод, тэрэнэй коммуникациие таһа татажа абадаг, хяа һамна сохигдоһон немецкэ частьнуудые бүлэг бүлэгөөр бутаруулаад үгы хэдэг байха юм. Манай частьнуудаа улам шангаар солидог болоод байхадаа, шэнэ рубежнүүд дээрэ тоотохо арга дайсанда олгоногүй. Гвардиин капитан Кирсановай подразделени немецүүдые һуурин газарһаа хобхо сохёод, сухарижа ябаһан солдадуудые хойноһоонь намнажа захалаа.

Иигэжэ мүшхэн намнахадаа советскэ офицерүүд элдэб олон янзын буунуудаа һайнаар хэрэглэнэ. Ябган сэрэгүүдтэй хамта манай пулемётчигууд, артиллеристнүүд, миномётчигууд дайсаниие намналсажа ябана. Дайсанай сухарижа захалхадань артиллеристнүүд Белов, Павлов ба Смирнов гэгшэд ехэ буугаа урагшань гарга гаһан бэеэрээ тэрьедэн гүйлдэһэн немецүүдые сэгэ тулгуулан буудаһан байна.

Командир Кирсановай частиин гвардеецүүд дайнай ябуулганууда тодорхой һайнаар эмхидхэһэнэй эсэстэ немецүүдые хоёр һуурин газарһаа хобхо сохёод, дайсанай айхабтар ехээр бүхэжүүлһэн нэгэ үнэрые шэн зоригтойгоор атаковалаһан байгаа. Удангүй энэ үнэрые манай гвардеецүүд эзэлээ һэн.

Дайсан болбол фронтын линии тээшэ шэнэ резервнүүдые асаржа хаяна. Хэдэн олон участогуудаа дээрэ агаарһаа гагнуул хэзэ үзэхэдэ: угаа олон немецкэ ябган сэрэг ба танкнуудай люннонуудаа ябажа байба. Фашистскэ манай подразделенинүүдые контратакованаһан зандаа, тоод хаана-нааа диилдэлгэдэ ороно. Манай нэгэ частьдайшалхы туримые 100 немецкэ солдат матчигууд контратакованаһан байна. Тиихэдээ гитлеровецүүд манай гүүдые хажуу талаһаань сохихо гэ. Тоод боецүүд хажуу талаяа ирэ, һайнаар хаража, контратакованаһан дайсаниие айхабтар шанга буулгаар уттаһан байгаа. Дайн байлдаан болоһон газарта немецүүд 70 солдат ба офицерүүдэй үхэсэрүүдые орхиһон.

Нүгөөдэ гвардейскэ часть дайсанай эсэргүүцэлтые нуга даража 500 фашистска солдат ба офицерүүдые хэһэн, 6 ехэ буу, 22 пулемёт, 9 автомашина ба эдеэ хоолтой 2 склад булаан абаһан байха юм. Тиимэ болоороо, дайсанай хэһэн бүхы контратакануд тэрэниие диилдэлгэдэ орхиһон гэгшэ.

Манай танкистнуд урдашалан личнаар дайлалдана. Тэдэнэр холо урагшаа сүмэржэ ороод, гитлеровецүүдэй дунда уулгар мэгдүү ябаргаһаан бэеэрээ, немецкэ танкнуудаа зүрхэтэйгөөр дайлалдажа ороно. Нэг участок дээрэ иимэ ушар болоһон гаа. Хүндэ танкын командир гвардиин лейтенант Стогний гэгшэ бүлэг нүхэдтэйгөө хамта ябатараа, дайсанай танкова колоннотой ушарба. Тэдэ хүсэнинь тэнсүүригүй байгаа ба манайхинай нэгэ танк немецкэ 4 танктай тулалдаха жэшээтэй байгаа.

Ахалагшэ лейтенант Стогниин удалда ороод байгаа һэн. Тиин немецүүдэй 100 метр хүртэр дүтэлжэ, хэдэнь Стогний гэгшэ тэдэниие тулан буулгаба. Энэ байлдаанда Стогний гэгшэ дайсанай 2 машиные таһа сохихоонь манайхинай бусад танкнуд үлэгшэ немецкэ машинанууд сухариха баатай болгобо.

Гвардиин капитан И. КОЗЛОВ
Гвардиин ахалагша лейтенант В. ДОБРОХВАЛОВ

(«Правдаһаа»).

ХИЛЫН СААНА

Италидахи байдал

ЖЕНЕВА, июлиин 29. (ТАСС). Швейцарска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Миланда антифашистска демонстрацинуд болоно. «Олониитын амгалан байдалда аюултай болоо һаань» демонстрантнуд худар буудалга хэхэ приказ сэрэгүүдтэ үгтэбэ. Город соохи бүхы банкнуд хаагдаа. Фабрикануудай хүдэлмэришэд салин хүлһээ абанагүй.

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 29. (ТАСС). Нью-Йорк Таймс газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, хойто Италиин ажагүйлэдбэриин районуудта фашистнуудта добтолго болоно. Миланда нютагай фашистска организациин секретарь алагдаба. 3 фашистнуд ехээр шархатаа. Сэрэгүүд бүлэг демонстрантнуудые автомадаар буудажа, хоёр хүниие алаһан ба 22 хүниие шархатуулһан байна. Город соохи байдал угаа түргшүүритэй болонхой. Июлиин 25-да Миланда демонстрантнуудые ехэ буугаар буудажа, 18 хүнүүдые алаһан германска зенитчигүүд «зүрилдөөн» «хёморол гаруужа» гэжэ городһоо газаашаа гаргагдаа. Итальянска сэрэгүүд немецкэ казарнуудые хамгаалан һахижа байна.

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 29. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын берлинскэ корреспондентын дамжуулһанэй ёһоор, миланска предприятинуудай бүхы хүдэлмэришэн хүдэлмэреэ зогсоогоо. Антифашистска томо демонстрацинуд Миланһаа гадна, мүн Неаполь, Бари, Таранто, Триест, Венециде ба итальянска бусад городуудта болоһон байна.

ЛОНДОН, июлиин 29. (ТАСС). Миланда үймөөн гараһанай эсэстэ 100 шахуу хүн алагдаһан ба шархатаһан байгаа гэжэ Афи агентство дамжуулна.

Сицили арал дээрэхи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, июлиин 29. (ТАСС). Информацийн министерствын дамжуулһанай ёһоор, мүнөө тухайлхада тус аралай 6-ай 5 хубинь союзнигуудай гарта байна. Дайсан болбол американска сэрэгүүдэй колоннодо хүсэтэ контратака хээд, гэдэргээ сохигдоһон байгаа.

Арал дээрэ һүүлэй үедэ үшөө 9 город эзэлгдэбэ.

Алжирска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, дайсан болбол Катаниде өөһэдынгөө складуудые ба сэрэгэй түрүлгэнүүдые төһэлжэ байна.

Хоёр итальянска дивизи өөһэдынгөө позициие орхёод, Мессиныг оршоһон бүхэжүүлэгдэ тэрьедэбэ.

Мүнөө канадска сэрэгүүдэй ябуулганууд хэжэ байһан фронтын участок дээрэ айхабтар шанга байлдаануудта орожо байна. Дайсан хүндэ гэзэлтэй ороно. Хойто зүүгтэ 7-дохи американска армиин добтолгоёо үргэлжэлүүлнэ.

Союзнигуудай авиациин ябуулганууд

ЛОНДОН, июлиин 29. (ТАСС). Хуулита мэдээсэлгын ёһоор, июлиин 27-до союзнигуудай авиаци баруун Европо дээгүүр хэдэн томо ябуулганууды хэһэн байна. Дайсан һуула эсэргүүцэлэ үзүүлээ. Союзнигуудай бүхы самолёдуд өөһэдынгөө базада бусажа ерэбэ. Дайсан 16 машинаа гээгээ.

Июлиин 27-ой һүнэ английска бомбардировщигуудай тон томо соединени Гамбургда угаа шанга шэнэ добтолго хэбэ. Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, бомбодолго болбол тон амжалтатай болоһон байна. Авиациин бусад соединенинүүд Рурдахи хэдэн объектнүүдые бомбодобо. Һүнэнэ ябуулганууда 18 бомбардировщик өөһэдынгөө базада бусажа ерээгүй.

Июлиин 28-да «Нинидэдэг хэрэм» гэдэг американска хүнэ бомбардировщигуудай томо соединенинүүд Касселдахи авиационно заводто ба Магдебургийн авиационно холболгын станциде добтолго хээ. Олон хэһэг тэнэрэлгэ түймэрэй гаралта тэмдэглэгдэбэ. Дайсан шангаар болоһон байлдаануудта 69 самолёт унагаагдаа.

Энээнтэй нэгэ доро авиациин ба соединенинүүд Бельги ба Хойто Франциидахи дайсанай аэродромуудые ажаллаһан байна.

Эдэ бүхы ябуулганууда 24 самолёт өөһэдынгөө базада бусажа ерээ.

Лундала далайн бассейнэдэ союзнигуудай авиаци июлиин 27-до Италиин аэродромуудта ба сэрэгэй бусад объектнүүдтэ добтолго хэһэн байна.

Харюусалгата редактор Ц. ГАЛСАНОВ

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. ТЕЛЕФОНЫ: зам. редактора—3-23 секретариата и отдела партийной жизни—3-23 2 зв. отделов сельскохозяйственного и писем—7-55; отдела пром. и транспорта 7-55 2 зв.; об'явлений 2-64 (2 зв.)

Н—5719

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.

Гитлеровскэ агаарай корпусой командир тушаалһаан гаргагдаба

ЖЕНЕВА июлиин 29. (ТАСС). Эндэ абтаһан мэдээнэй ёһоор, гитлеровскэ «Агаарай корпусой» (Гитлертэ сэгэ мэдэлтэй гитлеровскэ партиин организаци) генерал Христиансен гэгшэ тушаалһаан гаргагдаба гэжэ Берлиндэ соносхогдоо. Тэрээнэй ороондо генерал-полковник Келлер гэгшэ томилогдобо.

Стимсон Хойто Африкада ерэбэ

ЛОНДОН, июлиин 29. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, США-гэй сэрэгэй министр Генри Стимсон гэгшэ мүнөө үедэ Хойто Африкада байна.